

SPECTACOLE

Roxana CROITORU

De partea înțelegerii

În acest început de iarnă năprasnică, a avut loc la Teatrul Maghiar de stat din Cluj premiera spectacolului *Furtuna* de W. Shakespeare, în regia lui Dragoș Galgoțiu. Spectacolul a fost așteptat ca un eveniment de către publicul spectator și de oamenii de teatru, care n-au mai avut prilejul să vadă de aproape 50 de ani o reprezentare a *Furtunii* la Cluj.

Piatră de încercare și spectacol de maturitate pentru mari regizori ai lumii (Giorgio Strehler, Peter Brook, Liviu Ciulei), alegerea lui Galgoțiu ar putea părea o cutezanță. Și totuși nu este așa:

"... Totdeauna un text dramatic important este un univers compact, care închide lumea în întregul ei. Încercăm să deschidem, dintr-o anumită perspectivă, acest univers. Teatrul nefiind pentru mine doar o modalitate poetică, e mai degrabă un instrument care facilitează limpezirea în relațiile mele cu lumea. Eu pentru asta am nevoie de teatru și de asta îl fac ...", spunea regizorul într-un interviu cu câțiva ani în urmă.

Nu întâmplător a ales Galgoțiu *Furtuna* de Shakespeare, nu întâmplător Teatrul Maghiar din Cluj. Beneficiind de un colectiv de actori

performanți, cu un stil de interpretare unitar, cu vedete de primă mână, regizorul ne prinde într-un spectacol modern, de o plasticitate tulburătoare. De la intrarea în sală, rămâi fascinat de decorul lui Vittorio Holtier, a cărui magie te urmărește și după lăsarea cortinei. Pe scena ridicată, corabia care va eșua pe insula lui Prospero, e imaginată din plăci concave de care stau lipiți sau agățați de catarg, în poziții picturale, viitorii naufragați. Furtuna se dezlănțuie, corabia e luminată de jos și de deasupra catargului de fulgere, e învăluită apoi de fum și luminată din nou pentru a aduce în prim-plan spaima călătorilor. Superb tablou renașcentist, în care domină roșul din îmbrăcămintea nobililor, în contrast cu pânza albă care acoperă sumar trupurile mateloților.

Magia se întrerupe brusc, descindem în insula lui Prospero.

Înstrăinatul, însinguratul Prospero, care și-a pierdut ducatul datorită izolării sale între cărți, recrează în fața fiicei sale, Miranda, povestea dramaticelor întâmplări petrecute cu 12 ani în urmă. Privim o lume întoarsă, pe care Prospero o reface cu înțelepciunea pe care a câștigat-o în timp și care a luat locul revoltei. Paralel cu tema principală – povestea uzurpării tronului – au loc furtunile interioare, nebunia de care sunt cuprinși eroii dramei, dușmanii lui Prospero: regele Neapolelui, Antonio, fratele lui Prospero (duce uzurpator) și suitele lor. Aceeași temă a luptei pentru putere, aceleași întâmplări le repetă Ariel, duhul aerian, slujitorul întru magie al lui Prospero și sălbaticul Caliban, cu bufonul Trinculo.

Miranda, fiica lui Prospero, împreună cu Ferdinand, fiul regelui Neapolelui, reface cuplul paradisiac în lumea

împovărată de contradicții ce se desfășoară alături de ei. Experiența lui Prospero reușește: furtuna prin care au trecut eroii naufragiului îi purifică și îi împacă.

Construit pe sistemul analogiei, același subiect revine în piesă în diferite tonalități, ca într-o simfonie cu teme ei majore și minore, de la liric la patetic și, uneori, chiar grotesc. Aceeași încercare de izbăvire, în registre diferite, o trăiesc Prospero, Gonzalo, Trinculo. Aceeași dorință de libertate îi animă pe Ariel și pe Caliban.

Regizorul descifrează punct cu punct metaforele piesei, fiind mereu de partea înțelegerii și nu a revoltei, păstrează magia (subliniată uneori prin fum excesiv), fără să cadă nici o clipă în feerie sau romantism desuet. Actorii sunt călăuziți spre o interpretare sobră, fără artificii, uneor chiar rece, ușor detașată (Csik András – Prospero). Dar fiecare împlinește cu har personajele întrupate trezind în spectator dorința de a retrăi alături de ei, iar și iar, scenariul lui Prospero.

Teatrul Maghiar de Stat Cluj-Napoca. *Furtuna* de William Shakespeare. Traducerea: Meszoly Deszö. Regia: Dragoș Galgoțiu. Decoruri: Vittorio Holtier. Costume: Georgeta Cara. Dramaturg: Visky András. Cântece: Lászlóffi Zsolt. Ilustrația muzicală: Dragoș Galgoțiu. Distribuția: Nagy Deszö, Kardos M. Róbert, Csiky András, Salat Lehel, Hatházi András, Senkálzsky Endre

Bíró József, Boér Ferenc, Bogdán Zsolt și Dlmény Áron